1.	Teaching should be	preceded by-		
	A) Story telling		B) Checking up of he	
	C) Class attendance		D) Motivation of stu	dents
2.	B) Enroll all eligibleC) Provide primary	orts to provide education students in school		f society
3	Learning is-			
J.	A) Modification of 1	oehavior	B) Inculcating skills	
	C) Purposeful activi		D) Permanent behav	ioral change
_				
4.	Distance Education		D) E1 E-l4'	_
	A) Informal EducationC) Non-formal Education		B) Formal EducationD) None of these	1
	C) Ivon Iormai Lauc	ation	D) None of these	
5.	A) Audio-visual meB) Cable TV, E-maC) Radio is an effect	ing statement is not condia is the strongest formal, Internet are not formative medium of propagation of audio-visual was continuous.	m of effective teaching n of mass media ganda.	;
6.	A) Making the lessoB) Making the lessoC) Having more time	_	eaching	
7.	Computer is an-			
	A) Interactive teach	ing aid	B) Audio aid	
	C) Teaching machin	e	D) Illustrative aid	
8.	Which is the highest A) Planning Commi C) NCERT	policy making body ir ssion	B) MHRD D) UGC	
9.	Amendment?		to the Preamble to the	e constitution Vide 42 nd
	A) Unity	B) Dignity	C) Integration	D) Oneness
10	B) Sovereign SociaC) Sovereign Demo	cratic Socialist Republ list Secular Republic cratic Republic ist Secular Democratic		

11. What was the other nA) Indian EducationB) Indian UniversityC) International ConD) None of the abov	n Commission y Commission nmission	ission?					
12. NCTE was establish A) 1995	ed in - B) 1993	C) 1986	D) 1973				
13. Kindergarten schools A) Frobel	owe their concept to- B) Montessori	C) Dewy	D) Socrates				
A) Ask them to study B) Do the needful C) Ask them to keep D) Ignore them	y at home with the hel	-	ould-				
ŕ	ndents ndly with the students ipline in the classroom						
A) Will try to knowB) Will have no concC) Will try to know	 16. If a teacher is missing his teaching periods in your school, what will be your duty? A) Will try to know the reason from that teacher B) Will have no concern C) Will try to know the reason from other teachers D) Will inform the principal 						
B) Influence them m	action to the students a nore and more om the tough syllabus t	first time, which of the	emselves				
18. To maintain disciplingA) Teach after takingB) Behave reasonableC) Over-control theD) Know their views	g their permission ly students	should					
19. To identify non-social A) Aptitude test C) I.Q. test	al children in your clas	s, you as teacher woul B) Socio-metric test D) Achievement test					
20. When having heterog A) Lecture method C) Project method	geneous group to teach	, teacher should follow B) Demonstration m D) Lecture cum dem	ethod				

A) Of their exp								
B) Of their exp								
,	C) Of their ageD) They will be instrumental in juniors promotion							
D) They will be	e mstrumentar in jumo	as promotion						
22. Teachers relation	onship with students sl	hould be-						
A) Formal	B) Informal	C) Affectionate	D) Professional					
A) Resign youB) Stand agairC) Make a seri	r job ast the principal lous effort to resolve th	every day. You should acc he issue with the principal nst the attitude of the princi						
24. Evaluation is a	-							
A) Comprehen	sive process	B) Continuous proc	ess					
C) Qualitative	process	D) All of these						
A) To test stud B) To see whe C) To test the	external examination lents cramming power ther a student can pass real abilities of the stu- level of students under	s or fail dents						
26. Regular checki	ng of home work by te	eachers is necessary because	e-					
· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	ill hold him in awe							
	ill know strong and we	eak points						
	ill learn the regularity ill understand their res	noneihility						
		ponsionity						
27. A school librar A) Film magaz	•							
•	s on lives of great man	1						
	novels and stories	•						
· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	ves and love affairs of	f film stars						
A) Such a booB) Such a boo	nderstand by reference k cannot be issued k cannot be taken out o k can be read only in t bove	of library						
29. A library is ess	ential so that-							
•	ay sit and discuss their	r problems						
	ay read there in the fre	-						
· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	te proper environment	<u> </u>						
D) It becomes	a meeting place for the	e teachers						

21. Junior teachers should respect the seniors because-

30.	 O. UNESCO stands for- A) United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization B) United Nations Educational Society and Council Organization C) United Nations Electrical Society and Cultural Organization D) None of the above 								
31.	Find the next number A) 1728	in series 512, 729, 1 B) 1100	1000, ? C) 1331	D) 1231					
32.	Find the missing num A) 186	ber in series 4, 28, ? B) 196	r, 1372 C) 528	D) 728					
33.	Find the missing num A) 300	ber in series 10, 22, B) 382	46, 94, 190, ? C) 380	D) 372					
34.	Which word does not A) Triangle	belong with the others B) Circle	? C) Sphere	D) Oval					
35.	Choose the word which A) Two	ch is least like in the gr B) Three	roup C) Six	D) Eight					
36.	Choose the number w A) 13	which is least like in the B) 31	group C) 41	D) 51					
37.	Find the correct match A) Arm: leg	h based on BRISTLE : B) Stage : curtain	BRUSH C) Recline : chair	D) Key: piano					
38.	Find the correct match A) Scale: weight	h based on ODOMETE B) Length: width		D) Mileage : speed					
39.	Find the correct match A) Frog: toad	h based on FINCH : B B) Elephant : reptile	IRD C) Dalmatian : dog	D) Collie : marsupial					
40.	What is synonym for A) Argue	DETEST B) Hate	C) Discover	D) Reveal					
41.	What is opposite of A) Reduce	WITHDRAW B) Need	C) Advance	D) Want					
42.	What is opposite of A) Kind	MEAGER B) Generous	C) Thoughtful	D) Copious					
43.	In a certain code lang UNIVERSITY coded A) SLGTCPQGRW C) QJERANOEPU		DE is coded as KLAE B) RKFRBOQFQV D) RKFSBOPFQV	s, then how is the word					
44.	In a certain code lang A) 111	uage, if MENTION = 4 B) 100	49 and NEUROTIC = C) 121	64, then MISSISSIPPI = ? D) 81					

45. If 'ZEBRA' is writte	en as '85291', then 'No	OTEPAD' can be writt	en as						
A) 4514603	B) 5625714	C) 6736825	D) 5615624						
46. If 'South-east' is called 'East', 'North-west' is called 'West', 'South-west' is called 'South' and so on, what will 'North' be called?									
A) East	B) North-East	C) North-West	D) South						
47. Five friends A, B, C, D and E are staying in the same locality. B's house is to the east of A's house and to the north of C's house. C's house is to the west of D's house. D's house is in which direction with respect to A's house?									
A) South-East	B) North-East	C) East	D) West						
48. A man walks 1 km turns to East and wa is he from his starting	alks 2 km, after this he		I walks 5 km. Again he lks 9 km. Now, how far						
A) 7 km	B) 4 km	C) 3 km	D) 5 km						
49. What is the monthly I. A gets 15% i II. C monthly sa A) Rs 2587.5	more than B while B gentlary is Rs.2500.	ts 10% less than C. C) Rs 2505	D) Rs 2495						
50. BCB, DFF, FIJ, HL	V								
A) JOQ	B) JNQ	C) JNR	D) JOR						
51. The sum of ages of the age of the young		intervals of 3 years ea	ach is 50 years. What is						
A) 4	B) 7.6	C) 10	D) 8						
52. The ratio of the num in the number of box A) 7:5	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·		the percentage increase at will be the new ratio? D) 9:8						
53. If 20% of $a = b$, then	b% of 20 is the same a	as:							
A) 80% of a	B) 4% of a	C) 20% of a	D) 5% of a						
54. A and B together ha much amount does I		A's amount is equal to	2/5 of B's amount, how						
A) Rs. 550	B) Rs. 480	C) Rs. 484	D) Rs. 605						
55. What is the day on 2	25 December, 2017?								
A) Thursday	B) Saturday	C) Monday	D) Friday						
56. Choose the number A) 77	which is least like in the B) 71	e group: 71, 73, 77, 79 C) 73	D) 79						
57. Pointing to a woman, Shyam said, "Her granddaughter is the only daughter of my									
	an, Shyam said, "Her woman related to Shya		e only daughter of my						

58.		aph Radha says, "He is photograph related to	•	son of my grandfather."
	A) Uncle	B) Father	C) Brother	D) Nephew
59.	of expression 100+5-	300÷50×5		'+'. Then what s value
	A) 150	B) 710	C) 50	D) 790
60.	days, then B alone car	n do the same work in	?	do the same work in 12
	A) 24 days	B) 16 days	C) 20 days	D) 28 days
61.	Which of the followin A) Egypt	ng country was not affe B) Oman	ected by Arab Spring s C) Syria	tarted in 2011? D) Afghanistan
62.	Who has written the b A) Salim Ali	book "Conflicts of Inte B) Sunita Narain	rest" on India's green C) Ramesh Agarwal	
63.	The sensitive index of A) SENSEX	f National Stock Excha B) CRIS	ange of India is popula C) NIFTY	rly known as- D) MCS
64.	Who is the Ireland's f A) Leo Varadkar	First Indian origin Prim B) Simon Timothy		D) None of these
65.	_	rded by US President i Ahluwalia	ž –	National Medal of Arts
66.	World Day for Water A) 22 August	is observed on which B) 22 July	of the following dates C) 22 October	? D) 22 March
67.		329) of the Indian Cort		
68.	How long an advocat of Supreme Court of 1	-	ed in a High Court to l	pe appointed as a Judge
	A) 10 years	B) 15 years	C) 18 years	D) 5 years
69.	Oval Stadium in Engl	and is associated with		
	A) Polo	B) Cricket	C) Hockey	D) Football
70.	The book 'Straight Ta A) Manmohan Singh C) Shashi Tharoor	alk' has been authored	by which Indian politi B) M. Venkaiah Naid D) Abhishek Manu S	lu
71.		Education Act, 2009, t children belonging to B) 30%	-	category schools shall isadvantaged group? D) 25%

72. In which among the following states, Armed Forces (Special Powers) Act was imposed for the first time?						
A) Manipur			B) Punjab			
C) Jammu and Kashmi	ir	D) 7 North East State	S			
73. All Minority Educatio among the following an		_	hts enshrined in which			
A) Article 27	B) Article 28	C) Article 29	D) Article 30			
 74. "If the poor boy cannot come to education, education must go to him". Who among the following personalities of India is known to have made this famous statement? A) Dr Rajinder Prasad B) Dr A.P.J. Abdul Kalam C) Swami Vivekananda D) Pandit Jawahar Lal Nehru 						
75. In which year India first A) 1920	st took part in Olymp B) 1929	ic games? C) 1947	D) 1952			
76. Which one of the follow A) Japan	wing countries is not B) Italy	a member of G7? C) France	D) China			
77. Name the first foreign (A) R.N. Shukla C) V.R.Gill	recipient of Bharat R	atna. B) Khan Abdul Gaffar Khan D) D.B. Mahawar				
78. Which of the following A) Graphite	g is used in Pencil? B) Silicon	C) Charcoal	D) Phosphorous			
79. Non Stick cooking uter A) Black paint		C) PVC	D) Teflon			
80. Which of the following A) Mercury	g is the lightest metal' B) Lithium	? C) Lead	D) Silver			
81. Production of chlorofly of the following domes	stic products?					
A) Television	B) Refrigerator	C) Tube Light	D) Cooking Gas			
82. The largest gulf in the A) Gulf of MexicoC) Gulf of Carpentaria		B) Persian Gulf D) Gulf of Mannar				
83. On which date Swachh A) 14 th April	n Bharat Abhiyan was B) 26 th January	launched? C) 15 th August	D) 2 nd October			
84. India's golden triangle city?			_			
, -	B) Delhi	C) Lucknow	D) Agra			
85. Pahal scheme of GoverA) Agriculture loanC) Women Education		ated with- B) Direct Transfer of LPG subsidy D) Child Education				

86.	On Teacher's Day teachers was launched		providing national di	gital infrastructure for
	A) DIKSHA	B) SHIKSHA	C) GYAN	D) SHAKTI
87.	Name the search of information related to A) Eduoogle		lusively for the stud C) Snoogle	dent community with D) Skoogle
88.	Which country has th A) China	e highest incidence of B) Bangladesh	pollution linked deaths C) India	s in the world? D) Kenya
89.	What is the name of t A) Kumari	he living goddess of N B) Rani	lepal? C) Raj Kumari	D) Both (A) and (C)
90.	Bangladesh Prime M find a solution to the A) 8 point plan		Floated which plan as C) 6 point plan	t the United Nations to D) 5 point plan
		NGLISH LANGUA		
Cho	oose the option which	is closer in meaning	to the given words (Q). 91-95)
91.	Abandon A) Retain	B) Abide	C) Leave	D) Chase
92.	Didactic A) Egoistic	B) Ascetic	C) Energetic	D) Preachy
93.	Exorcise A) Exercise	B) Expel	C) Accelerate	D) Exalt
94.	Junk A) Jolt	B) Jargon	C) Rubbish	D) Healthy
95.	Ratify A) Sanction	B) Probe	C) Trivialize	D) Condemn
Co	mplete the following	proverbs (Q. 96-100)		
96.	Beggars can't be A) Helpers	B) Givers	C) Choosers	D) Takers
97.	Don't judge a book by A) Design	y its B) Leaf	C) Cover	D) Title
98.	Like father, like A) Mother		C) Daughter	D) Sister

		tough, the tough gets. B) Difficult		D) Going
1	A) Easy	b) Difficult	C) 3011	D) Going
100.	Fortune favors the. A) Bold	B) Critic	C) Fake	D) Honest
Give	e one word for the f	ollowing expressions	(Q. 101-103)	
101.	The original inhabit A) Foreigners	tants of a country are (B) Aborigines		D) Diasporas
102.	A partner in crime A) Criminal		C) Skeptic	D) Convict
103.	A person who clair A) Atheist		ble is known as an C) Agnostic	
Cho	ose the correct opti	on to fill in the blank	s (Q. 104-107)	
104.	The chief, with all	his men, massacr	ed.	
	A) were	B) was	C) have been	D) are
105.	We have finished of A) aren't	our work,we? B) haven't	C) didn't	D) shouldn't
106.	He asked me what A) wants	I B) have wanted	C) wanted	D) did want
107.	Not than hundal less	dred people were killed B) lesser	d in the communal viol C) fewer	ence. D) few
Cho	ose the correctly p	ınctuated sentence ((Q. 108-110)	
108.				
]	B) My aunt, who live C) My aunt, who live	s in Mumbai is a doctor es in Mumbai, is a doctor es in Mumbai is a doctor s in Mumbai, is a doctor	tor. or.	
]	A) I met a beautiful, B) I met a beautiful I C) I met a beautiful D) I met a beautiful,	European woman. European, woman.		
]	A) Looking straight a B) Looking straight a C) Looking straight a	at her, he said, 'I can't at her, he said, I can't h at her, he said, 'I can't at her he said, 'I can't	nelp you. help you'	

Read the paragraph and choose the correct option to answer the questions (111-115) on the basis of your reading:

An earthquake comes like a thief in the night, without warning. It was necessary, therefore to invent instruments that neither slumbered nor slept. Some devices were quite simple. One, for instance, consisted of rods of various lengths and thicknesses which would stand up on end like ninepins. When a shock came it shook the rigid table upon which these stood. If it were gentle, only the more unstable rods fell. If it were severe, they all fell. Thus, the rods by falling and by the direction in which they fell, recorded for the slumbering scientist, the strength of a shock that was too weak to waken him and the direction from which it came. But, instruments far more delicate than that were needed if any really serious advance was to be made.

The ideal to be aimed at was to devise an instrument that could record with a pen on paper the movements, of the ground or of the table, as the quake passed by. While I write my pen moves but the paper keeps still. With practice, no doubt, I could, in time, learn to write by holding the pen still while the paper moved. That sounds a silly suggestion, but that was precisely the idea adopted in some of the early instruments (seismometers) for recording earthquake waves. But when table, penholder and paper are all moving how is it possible to write legibly? The key to a solution of that problem lay in an everyday observation. Why does a person standing in a bus or train tend to fall when a sudden start is made? It is because his feet move on, but his head stays still. Important for:

- 111. This passage says that early instruments for measuring earthquakes were
 - A) Faulty in design

B) Expensive

C) Not sturdy

D) Not sensitive enough

- **112.** Why was it necessary to invent instruments to observe an earthquake?
 - A) Because an earthquake comes like a thief in the night
 - B) To make people alert about earthquake during their conscious as well as unconscious hours
 - C) To prove that we are technically advanced
 - D) To experiment with the control of man over nature
- **113.** A simple device which consisted of rods that stood up on end like ninepins was replaced by a more sophisticated one because it failed
 - A) To measure a gentle earthquake
 - B) To measure a severe earthquake
 - C) To record the direction of the earthquake
 - D) To record the facts with a pen on paper
- **114.** The everyday observation referred to in the passage relates to
 - A) A moving bus or train
 - B) The sudden start of a bus
 - C) The tendency of a standing person to fall when a bus or train moves suddenly
 - D) People standing in a bus or train

11:	15. The early seismometers adopted the idea that in order to record the earthquake, it isA) The pen that should move just as it moves when we write on paperB) The pen that should stay still and the paper should moveC) Both pen and paper that should moveD) Neither pen nor paper that should move							
Fil	ll in the correct	option in th	e sentences	given belov	w: (Q. 116-12	20).		
110	6. Don't cry	_						
	A) on	B) ab	oout	C) for		D) ove	er	
11'	7. I have not see A) for	en him l B) si		lay. C) abo	ut	D) from	m	
113	8. Gymnastics	becomir	ig nonular.					
	A) is	B) ar		C) wer	re	D) hav	e been	
110	9. Work hard le	et vou f	ail					
11,	A) may	B) m		C) cou	ld	D) sho	ould	
120	O. If Ione A) had answer C) would ans	ered	on, I would h	_	ıld have answ wered	/ered		
			हिन्दी भाषा (प्र.	संख्या 121-1	50)			
121.	हिन्दी भाषा की लिपि	है:						
	A) रोमन	B)	देवनागरी	C)	गुरुमुखी	D)	सौराष्ट्री	
122.	महात्मा में किस सन्धि	त्र का प्रयोग है:						
	A) स्वर	B)	विसर्ग	C)	व्यंजन	D)	कोई नहीं	
123.	शब्दों के आदि में जु	ड़ने वाला:						
	A) समास	/	सन्धि	C)	उपसर्ग	D)	प्रत्यय	
124.	-				0		<u></u>	
	A) कर्मधारय	′	द्वन्द्व	C)	अव्ययी भाव	D)	द्विगु	
125.		-		<i>C</i>)		D)	Gran -	
126	A) तत्सम बादल का पर्यायवार्च		तद्भव	C)	देशज	D)	विदेशज	
126.	बादल का प्रयायवाच A) मेघ	ічы ы: В)	प्रसून	C)	घन	D)	जलद	
127.	उपसर्ग का विपरीत:	D)	1 K.	C)	11	D)	31(74	
127,	A) समास	B)	सर्वनाम	C)	विशेषण	D)	प्रत्यय	
128.	भुद्ध शब्द कौन सा	,		σ,		2)		
-	A) आशीर्वाद	В)	आशीरवाद	C)	आर्शीवाद	D)	आशिरवाद	
129.		′		,		,		
	A) सनयासी	B)	सन्यासी	C)	संन्यासी	D)	सनयासि	

130.	जिसके	विना निर्वाह सम्भव है	:					
	A)	परिहार्य	B)	परिवर्तन	C)	परिग्रह	D)	परिमेय
131.	जिसके	हाथ में शूल हो:						
	A)	शिरोधार्य	B)	शूलपाणि	C)	शास्त्रज्ञ	D)	शैव
132.	मैया म	मोहि बहुत र्	खजायो:					
	A)	दाऊ	B)	संखा	C)	भगिनि	D)	उद्धव
133.	किं क	र्त्तव्य विमूठ का अर्थ है	:					
	A)	सुविधा	B)	शक्ति	C)	धैर्य	D)	दुविधा
134.	देवतुल	य मनुष्य भी माया के		हो सकता है:				
	A)	वशीभूत	B)	अनुकुल	C)	परीभूत	D)	अनुभूत
135.	न जान	ाने वाला व्यक्तिः						
	A)	अज्ञात	B)	अहंकारी	C)	अनभिज्ञ	D)	विराट
136.	पूर्ण वि	वेराम कहाँ प्रयुक्त हुआ	है:					
	A)	वह कौन है?	B)	कितना सुहावना मौसम है!	C)	आज सोमवार है।	D)	वह, बाजार—जाएगा
137.	अल्प-	-विराम किस विकल्प मे	ग्रयुक् त	है:				
	A)	रात और दिन	B)	नगर;	C)	(शिमला)	D)	चरित्र, धैर्य और तेज
138.	कोष्ठव	क विकल्प है:						
	A)	(शक्ति)	B)	परमात्मा;	C)	अनुकरणीय	D)	क्या?
139.	जय—	पराजय मे प्रयुक्त हैं:						
	A)	कोष्ठक	B)	योजक	C)	उद्धरण	D)	निर्देश
140.	विस्मय	। बोधक का प्रयोग कि	प्त विकल	प में हुआ है:				
	A)	?	B)	I	C)	!	D)	
141.	दूध क	न दूध और पानी का पा	ानी मुहाव	ारे का अर्थ है:				
	A)	दूध—पानी अलग	B)	बहस करना	C)	उलझना	D)	निष्पक्ष न्याय करना
142.	स्नेह—	निर्भर का अर्थ है:						
	A)	स्नेह रूपी नदी	B)	स्नेह रूपी सरोवर	C)	स्नेह रूपी झरना	D)	कोई नहीं
143.	Exp	edite का अर्थ है:						
	A)	अवधि समापन	B)	अनुभव	C)	अनुकम्पा	D)	शीघ्रता
144.	Ame	endment के लिए र	पही विक	ल्प है:				
	A)	संशोधन	B)	परिवर्तन	C)	विकृत	D)	उत्कृष्ट
145.	Voc	abulary का तात्पर्य	है:					
	A)	जान	B)	विवेक	\mathbf{C}	शब्दावली	D)	शक्ति

	वीर का मस्तिष्क इतना सं	•					
	हंसते—खेलते वह अपनी ही	•	मस्त भयानक चेतावनी	' और मादव	क विश्व—व्यापी विषय	ासक्ति व	के बीच समान रूप मे
1.46	निर्लिप्त आगे बढ़ा जााता है।						
146.	वीर को कोई बाधा क्यों नहीं			G)		ъ,	<u> </u>
	A) चरित्रवान	B)	धैर्यशील	C)	संतुलित	D)	तेजवान
147.	विषयासिक्त का अर्थ है:						
	A) परीक्षा के विषय	B)	विषय में निपुण	C)	विषय से त्याग	D)	मोहमाया
148.	निर्लिप्त का विकल्प है:						
	A) लिप्त होना	B)	निर्विकार	C)	निरोग	D)	लिप्त न होना
149.	धुन का सही अर्थ है:						
	A) ध्वनि	B)	विश्वास	C)	लगन	D)	धैर्य
150.	विश्व—व्यापी से तात्पर्य है:						
	A) विश्व की वेदना	B)	विश्व में व्याप्त	C)	विश्व की विकटता	D)	विश्व संकट
		ป	ਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ (ਪ੍ਰਾ	ਜਨ 151-	-180)		
151.	ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ		\\`\		,		
	_ A) ਗੱਲ–ਬਾਤ ਨੂੰ			B)	ਲਿਖਣ-ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ		
	ੁ C) ਵਿਆਕਰਨ ਨੂੰ			D)	ਭਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾ	ਵੇਂ ਦੇ 1	ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨ ਨੂੰ
152.	ਂਟ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਬ' ਵਰਤੋਂ	ਤੋਂ ਕਿਸ	ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਖ਼ਾਸ	,			_
	A) ਮਾਝਾ	B)		C)	ਦੁਆਬਾ	D)	ਪੁਆਧ
153.	੍ਰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਕੁਲ			- /		,	
	A) 10	B)	35	C)	32	D)	30
154.	['] ਪੜਨਾਂਵ ਕਿੰਨੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ	,	ਹਨ:	,		,	
	A) ਪੰਜ	B)		C)	हे	D)	ਦੋ
155.	'ਡੰਗ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਹੀ			ŕ		,	
	A) ਵਕਤ, ਸਮਾਂ				ਵਕਤ, ਡੱਸਣਾ	D)	ਇਹਨਾਂ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
156.	'ਨਿਰਗੁਣ' ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ	ਕਿਹੜਾ	ਅਗੇਤਰ ਲੱਗਾ ਹੈ	:			
	A) 준	B)	ਗੁ	C)	ਨਿਰਗੁ	D)	ਨਿਰ
157.	ਵਾਕ ਵਿਚ ਨਾਂਵ ਜਾਂ ਪ	ੜਨਾਂਵ	ਦਾ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ	ਨਾਲ ਸੰਬੰ	ੰਧ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵ	ਵਾਲੇ ਰੂਪ	ਪਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ
	ਜਾਂਦਾ ਹੈ:						
	A) ਵਿਸਮਿਕ	B)	ਕਾਰਕ	C)	ਸੰਬੰਧਕ	D)	ਯੋਜਕ
158.	'ਕਾਸ਼ ! ਮੈਂ ਅਮੀਰ ਹੁੰਦ	ਹਾ, ਵਾਰ	r ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਵਿਸ	ਜਮਿਕ ਦੀ	ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ:		
	A) ਇੱਛਾ–ਵਾਚਕ	B)	ਫਿਟਕਾਰ–ਵਾਚਕ	C)	ਸੰਬੋਧਨ–ਵਾਚਕ	D)	ਅਸੀਸ-ਵਾਚਕ
159.	ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣ ਕੇ ਮੁ	ਹਾਵਰਾ	ਪੂਰਾ ਕਰੋ:				
	ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ	ਲਾਉਣੀ	ਆਂ				
	Δ) ਨਜ਼ਰਾਂ	B)	йнi	\mathbf{C}	ਟਾਕੀਆਂ	D)	<i>ਜ</i> ਾਰੇ

निम्नलिखित अवतरण से सम्बन्धित प्रश्नों (१४६-१५०) के उत्तर सही विकल्प के आधार पर दीजिए:

160.	'ਮੇਰਾ ਿ	ਪਿੰਡ' ਪੁਸਤਕ ਦਾ	ਲੇਖਕ	ਕੌਣ ਹੈ:				
		ਪ੍ਰੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ	B)	ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ	C)	ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ	D)	ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ
161.	'ਤ੍ਰਿੰਜਣ'	' ਦਾ ਸਰਲ ਜਿਹਾ	ਅਰਥ	ਹੈ:				
	A)	ਮਰਦਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	B)	ਤੀਵੀਂਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	C)	ਪੰਚਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ	D)	ਇਹਨਾਂ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
162.	ਸਹੀ ਸ਼	ਬਦ ਚੁਣ ਕੇ ਅਖਾ	ਣ ਨੂੰ	ਪੂਰਾ ਕਰੋ:				
	ਹੱਥ ਕੰ	ਗਣ ਨੂੰਕੀ						
	A)	ਪੰਜੇਬ	B)	ਸੱਗੀ–ਛੁੱਲ	C)	ਆਰਸੀ	D)	ਹਮੇਲ
163.	'ਹਰਿਆ	ਾ ਨੀ ਮਾਏ, ਹਰਿਅ	ਨੀ :	ਭੈਣੇ, ਹਰਿਆ ਤਾਂ ਭਾ	ਗੀ ਭ	ਰਿਆਕਿਸ ਵੇਲੋ	ਤੇ ਦਾ	ਗੀਤ ਹੈ:
	A)	ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਦਾ	B)	ਮੌਤ ਵੇਲੇ ਦਾ	C)	ਜਨਮ ਵੇਲੇ ਦਾ	D)	ਇਹਨਾਂ 'ਚੌਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
164.	'ਸ਼ਿੰਗਾਰ	ਾ ਪੱਟੀ' ਗਹਿਣਾ ਹੈ	T:					
	A)	ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਲਈ	B)	ਗ਼ਲ ਦੇ ਲਈ	C)	ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਲਈ	D)	ਸਿਰ ਤੇ ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਲਈ
165.	'ਛਪਾਰ	ਦਾ ਮੇਲਾ'	ਨਾਲ	ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ:				
	ŕ		ŕ	ਸ਼ੀਤਲਾ ਮਾਤਾ ਪੂਜਾ	,	ਅਲੀ ਦੀ ਪੂਜਾ	D)	ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ
166.	ਗੁਰੁ ਨ	ਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੁਅ	ਾਰਾ ਨਿ	ਤ ਖੇ ਗਏ ਬਾਰਾਂ ਮਾਂਹ		ਵਿਚ ਹਨ:		
	A)	ਰਾਗ ਮਾਝ	B)	ਰਾਗ ਤੁਖ਼ਾਰੀ	C)	ਰਾਗ ਧਨਾਸਰੀ	D)	ਰਾਗ ਬਸੰਤ
167.	ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ	_ਾ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ	਼ੇ ਕੁਲ	ਕਿੰਨੇ ਪੰਨੇ ਹਨ:				
	A)	1431	B)	1428	C)	1430	D)	1510
168.	ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ	ਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਚ	ੀ ਸੰਪ	ਾਦਨਾ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਿ	ਹੜੇ ਰੁ	<u>ਹ</u> ਼ਰੂ ਸਹਿਬਾਨ ਨੇ ਕ	ਹਿਤਾ:	
	A)	ਦੇਵ ਜੀ		ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ	C)	ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ	D)	ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ
169.	ਕਵੀ ੲ	ਭੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਕਿਸ ਕਾ ਂ						
	A)	ਧਾਰਾ		ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ–ਧਾਰਾ	,	ਗੁਰਮੱਤ ਕਾਵਿ– ਧਾਰਾ	D)	ਵੀਰ ਕਾਵਿ– ਧਾਰਾ
170.				ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨ				
	,			ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ -			D)	ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ
171.	_		_	ਫ਼ ਕਿਸ ਨਾਟਕਕਾਰ ਨ -				_
	,			ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ	C)	ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ	D)	ਹਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ
172.	'ਰਸੀਦੀ	ਿਟਿਕਟ' ਕਿਸ ਤਰ	ਹਾਂ ਦਾ	ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਹੈ:				
	A)	ਨਾਵਲ	,			ਸਵੈ–ਜੀਵਨੀ	D)	ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ
173.	ਪੰਜਾਬੀ	-		ਡ ਕਿਸ ਕਵੀ ਨਾਲ				
	A)	ਸ਼ੇਖ ਅਲੀ ਹੈਦਰ	-,	ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ			D)	ਵਜੀਦ
174.	'ਮੁਇਅ	ਾ ਸਾਰ ਨਾ ਕਾਈ'	ਨਾਟਕ	ਕਿਹੜੇ ਨਾਟਕਕਾਰ	ਦਾ ਨਿ	ਤਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ :		
				ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ	C)	ਪਾਲੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ	D)	ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ
175.		ੀ' ਇਕ 		_				
	A)	ਵੀਰ–ਕਾਵਿ ਰੂਪ	B)	ਲੋਕ–ਕਾਵਿ ਰੂਪ	C)	ਕਿੱਸਾ–ਕਾਵਿ ਰੂਪ	D)	ਕਾਫ਼ੀ–ਕਾਵਿ ਰੂਪ
176.	ਪੰਜਾਬੀ	ਵਿਚ ਕੁਲ ਕਿੰਨੀਅ	ਾਂ ਸੁਰਾਂ	ਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹ	ातः			
	A)	≀ਜਿ	B)	ਜ਼ਾਰ	C	ਤਿੱਨ	D)	_

ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਮਨ ਦੀ ਉਹ ਅਵਸਥਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਨਾ ਗੁੱਸੇ ਹੋਵੋ ਨਾ ਉਦਾਸ। ਇਹ ਟਿਕਾਓ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰੋਂ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋਈਏ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ ਹੋਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਈਏ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਟਿਕਾਓ ਵਿਚ ਹੋਈਏ ਤਾਂ ਗੁੱਸੇ ਹੋਣ ਯੋਗ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਖਾਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਜਿਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ, ਕਿਸੇ ਲਗਨ, ਕਿਸੇ ਜਨੂੰਨ ਨਾਲ ਲਿਵ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਕੋਲ ਗੁੱਸੇ ਹੋਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਗੁੱਸਾ ਇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਤੇਜ਼ੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਨਹੀਂ। ਤੇਜ਼ੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੂੰ ਹੀ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਨਿਮਰ ਭਾਵ ਹੋ ਹੰਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲ ਹੋ ਮਨ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਬੜੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਕਰ ਵਿਖਾਏ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦਿਉ:

- 177. ਸ਼ਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਮਨ ਦੀ ਕਿਸ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ:
 - A) ਮਨ ਦੀ ਉਦਾਸੀ B) ਨਿਰਵਿਘਨਤਾ ਦਾ C) ਸੰਕੀਰਣ ਸੋਚ D) ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤ ਦਾ ਅਵਸਥਾ ਦਾ
- 178. ਮਨੁੱਖ ਕਰੋਧ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਕਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:
 - A) ਅਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ B) ਨਿਮਰਤਾ C) ਖ਼ੁਸ਼ੀ D) ਇਹਨਾਂ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
- 179. ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਹਿਬਾਨ ਨੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:
 - A) ਹੰਕਾਰ ਕਰਨ B) ਨਿਮਰ ਭਾਵ ਹੋਣ C) ਲਾਲਚ ਕਰਨ D) ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਦਾ ਦਾ
- 180. ਪੈਰ੍ਹੇ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਬੜੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਕਰ ਵਿਖਾਏ ਹਨ:
 - A) ਬਹਾਦਰ B) ਸਹਿਨਸ਼ੀਲ C) ਕਰੋਧਵਾਨ D) ਪਾਖੰਡੀ

HINDI/PUNJABI VERSIONS (Q. No. 1-90)

1. अध्यापन को आगे बढ़ाया जाना चाहिए:

- A) कहानी सुनाने के बाद
- B) गृहकार्य चैक करने के बाद
- C) कक्षा उपस्थिति के बाद
- D) विद्यार्थियों को प्रेरणा के बाद

2. शिक्षा के सार्वजनीकरण का अर्थ है:

- समाज के कमजोर वर्ग को शिक्षा प्रदान करने के लिए विशेष प्रयत्न करना।
- B) स्कूल में सभी योग्य विद्यार्थियों का पंजीकरण करना।
- C) सभी को प्राथमिक शिक्षा प्रदान करना।
- D) स्कूल में सभी योग्य विद्यार्थियों का पंजीकरण और उसे जारी रखना।

3. शिक्षण है:

- A) व्यवहार में परिवर्तन
- B) हुनर पैदा करना
- С) उद्देश्यपूर्ण गतिविधि
- D) व्यवहारिक स्थायी परिवर्तन

4. दूरस्थ शिक्षा एक विधि है:

- A) अनौपचारिक शिक्षा
- B) औपचारिक शिक्षा
- C) गैर-औपचारिक शिक्षा
- D) उपरोक्त कोई भी नहीं

निम्नलिखित में से कौन सा कथन सत्य नहीं है:

- दृश्य— श्रृव्य मीड़िया, प्रभावशाली अध्यापन का सबसे अधिक शक्तिशाली रूप है।
- B) केबल, टी.वी. ई—मेल, इंटरनेट, जन सम्पर्क के माध्यम रूप नहीं हैं।
- रेड़ियों, प्रचार का एक प्रभावी माध्यम है।
- D) सिनेमा, दृश्य- श्रव्य का पूर्वत्तम रूप था।

6. दृश्य- श्रृव्य सहायक सामग्री का उपयोग, अध्यापक की सहायता करता है:

- A) पाठ को रूचिकर बनाने में
- B) पाठ को प्रभावशाली बनाने में
- C) अध्यापन के दौरान अधिक विश्राम के लिए समय प्रदान करने में
- D) विद्यार्थियों की निजी समस्याओं के हल करने में

7. कम्प्यूटर है:

- A) पारस्परिक संवादात्मक शिक्षण सहायक सामग्री
- B) श्रृव्य सहायक सामग्री
- C) अध्यापन मशीन
- D) चित्रात्मक सहायक सामग्री

श. भारत में शिक्षा क्षेत्र में नीति बनाने वाली उच्चतम संस्था कौन सी है:

- A) योजना आयोग
- **B**) एम.एच.आर.डी.
- C) एन.सी.ई.आर.टी.
- D) यू.जी.सी.

9. ४२वें संशोधन के अनुसार निम्नलिखित में से प्रस्तावना में कौन सा शब्द,

ਅਧਿਆਪਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- A) ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਦ
- B) ਗ੍ਰਹਿ ਕਾਰਜ ਚੈਕ ਕਰਣ ਤੋਂ ਬਾਦ
- C) ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਦ
- D) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਤੋਂ ਬਾਦ

ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਰਵ-ਵਿਆਪਕ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ:

- A) ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਤਬਕਿਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ।
- B) ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਯੋਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਪੰਜੀਕਰਣ ਕਰਨਾ।
- С) ਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- D) ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਯੋਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਪੰਜੀਕਰਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਖਣਾ।

ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ:

- A) ਵਿਵਹਾਰ ਵਿਚ ਬਦਲਾਵ
- B) ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ
- C) ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਣ ਗਤੀਵਿਧੀ
- D) ਵਿਵਹਾਰਕ ਸਥਾਈ ਪਰੀਵਰਤਨ

ਦੂਰਸੱਥ ਸਿੱਖਿਆ ਇਕ ਵਿਧੀ ਹੈ:

- A) ਅਨਉਪਚਾਰਕ ਸਿੱਖਿਆ
- B) ਔਪਚਾਰਕ ਸਿੱਖਿਆ
- C) ਗੈਰ-ਔਪਚਾਰਕ ਸਿੱਖਿਆ
- D) ਉਪੱਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਕਥਨ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ:

- A) ਦ੍ਰਿਸ਼-ਸ਼ਰਵਣ ਮੀਡੀਆ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਸਬਤੋਂ ਵਧ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਰੂਪ ਹੈ।
- B) ਕੇਬਲ, ਟੀ.ਵੀ., ਈ-ਮੇਲ, ਇੰਟਰਨੇਟ,ਜਨ ਸੰਪਰਕ ਮਾਧਿਅਮ ਦੇ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹਨ।
- С) ਰੇਡਿਉ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ।
- D) ਸਿਨੇਮਾ, ਦ੍ਰਿਸ਼-ਸ਼ਰਵਣ ਕਾ ਪ੍ਰਰਾਣਾ ਰੂਪ ਹੈ।

ਦ੍ਰਿਸ਼-ਸ਼ਰਵਣ ਸਹਾਈ ਸਾਮਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ:

- A) ਪਾਠ ਨੂੰ ਰੋਚਕ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ।
- В) ਪਾਠ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ।
- С) ਅਧਿਆਪਨ ਵੇਲੇ ਆਰਾਮ ਲਈ ਵਧ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਵਿਚ।
- D) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਨਿਜੀ ਸੱਮਸਿਅਵਾਂ ਨੂੰ ਹਲ ਕਰਣ ਵਿਚ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੈ:

- A) ਆਪਸੀ ਸੰਵਾਦਾਤਾਮਕ ਸਿੱਖਿਆ ਸਹਾਈ ਸਾਮਗਰੀ
- B) ਸ਼ਰਵਣ ਸਹਾਈ ਸਾਮਗਰੀ
- С) ਅਧਿਆਪਨ ਮਸ਼ੀਨ
- D) ਚਿਤਰਾਤਮਕ ਸਹਾਈ ਸਾਮਗਰੀ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਬਤੋਂ ਉੱਚੀ ਸੰਸਥਾਂ ਕਿਹੜੀ ਹੈ:

- A) ਯੋਜਨਾ ਆਯੋਗ
- B) ਏਮ.ਏਚ.ਆਰ.ਡੀ.
- C) ਏਨ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ
- D) ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ.
- 42ਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ, ਨਵਾਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ:

नया जोड़ा गया:

- A) समानता
- B) सम्मान
- C) एकीकरण
- D) एकता

10. भारत है:

- A) प्रभुता सम्पन्न लोकतन्त्रात्मक समाजवादी गणराज्य
- B) प्रभुता सम्पन्न लोकतन्त्रात्मक धर्मनिरपेक्ष गणराज्य
- C) प्रभुता सम्पन्न लोकतन्त्रात्मक गणराज्य
- D) प्रभुता सम्पन्न समाजवादी, धर्मनिरपेक्ष लोकतन्त्रात्मक गणराज्य

11. हंटर आयोग का दूसरा नाम क्या है:

- A) भारतीय शिक्षा आयोग
- B) भारतीय विश्वविद्यालय आयोग
- C) अर्न्तराष्ट्रीय आयोग
- D) उपरोक्त कोई नहीं

12. एन.सी.टी.ई. की स्थापना हुई थी:

- A) १९९५
- B) १९९३
- **C**) १९८६
- D) १९७३

13. किन्डरर्गाटन स्कूलों की अवधारणा निम्न में से किसकी आभारी है:

- A) Frobel
- B) Montessori
- C) Dewy
- D) Socrates

14. यदि विद्यार्थी किसी विषय को दोहराना चाहते हैं, तो अध्यापक को करना चाहिए:

- A) बच्चों को घर पर अनुशिक्षक की सहायता से अध्ययन करने के लिए कहे।
- B) जो आवश्यक हो, वही करो।
- C) उन्हें चुप रहने को कहे।
- D) उनकी उपेक्षा करे।

15. एक अन्छे अध्यापक का अर्थ है:

- A) जो विद्यार्थियों को प्यार करता हो।
- B) जो विद्यार्थियों से मित्रता रखता हो।
- C) जो कक्षा में अनुशासन पैदा करता हो।
- D) जो विद्यार्थियों को प्रेरित करता हो।

16. यदि स्कूल में अपने पीरियड़ के दौरान अध्यापक कक्षा में नहीं हैं, तो आपका क्या कर्त्तव्य है:

- A) अध्यापक के कारण जानने की कोशिश करेगें।
- B) इस मामलें से कोई सम्बन्ध नहीं रखेंगें।
- अन्य अध्यापकों से इसके कारण के बारे में जानने की कोशिश करेंगें।
- D) मुख्य अध्यापक को सूचित करेंगें।

17. जब आप पहली बार कक्षा में पढ़ाने के लिए जाते हैं, निम्नलिखित में से सबसे पहले क्या करेंगें:

- सबसे पहले विद्यार्थियों को अपना परिचय देंगें फिर उनसे परिचय देने को कहेंगें।
- B) उन्हें अधिक से अधिक प्रभावित करेंगें।
- C) उनके पूर्वज्ञान को परखने के लिए कठिन से कठिन प्रश्न,

- A) ਸਮਾਨਤਾ
- B) ਆਦਰ (ਮਾਨ)
- C) ਏਕੀਕਰਣ
- D) ਏਕਤਾ

ਭਾਰਤ ਹੈ:

- A) ਪ੍ਰਭਤਾ-ਸੰਪੱਨ, ਲੋਕਤੰਤਾਤਮਕ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਗਣਰਾਜ
- B) ਪ੍ਰਭਤਾ-ਸੰਪੱਨ, ਲੋਕਤੰਤਾਤਮਕ, ਧਰਮਨਿਰਪੇਖ ਗਣਰਾਜ
- С) ਪ੍ਰਭਤਾ-ਸੰਪੱਨ, ਲੋਕਤੰਤਾਤਮਕ ਗਣਰਾਜ
- D) ਪ੍ਰਭਤਾ-ਸੰਪੱਨ ਸਮਾਜਵਾਦੀ, ਧਰਮਨਿਰਪੇਖ ਲੋਕਤੰਤਾਤਮਕ ਗਣਰਾਜ

ਹੰਟਰ ਆਯੋਗ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ:

- A) ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਆਯੋਗ
- B) ਭਾਰਤੀ ਵਿਸ਼ਰਵਿਦਿਆਲਯ ਆਯੋਗ
- C) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਯੋਗ
- D) ਉਪੱਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਏਨ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੁਈ ਸੀ:

- A) 1995
- B) 1993
- C) 1986
- D) 1973

ਕਿੰਡਰਗਾਰਟਨ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਆਭਾਰੀ ਹੈ:

- A) Frobel
- B) Montessori
- C) Dewy
- D) Socrates

ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ਾ ਦੀ ਦੋਹਰਾਈ ਕਰਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- A) ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿਚ, ਅਨੁ-ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪੜਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- B) ਜਿਹੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਬਸ ਉਹੀ ਕਰੋ।
- C) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੂਪ ਰਹਿਣਾ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- D) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰੋ।

ਇਕ ਚੰਗੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ:

- A) ਜਿਹੜਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।
- B) ਜਿਹੜਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਰਖਦਾ ਹੋਵੇ।
- С) ਜਿਹੜਾ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸ਼ਨ ਪੰਸਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।
- D) ਜਿਹੜਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

ਜੇਕਰ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਅਪਣੇ ਪੀਰਿਅਡ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਆਪਕ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਦਾਂ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਕਰਤਵ ਹੈ:

- A) ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਨਾ ਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਣਾ।
- В) ਇਸ ਮਸਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬਧ ਨਾ ਰਖਣਾ।
- C) ਹੋਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਆਉਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਜਾਣਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਣਾ।
- D) ਮੁਖ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਣਾ।

ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਤੁਸੀ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਪੜਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਵਿਚੋਂ ਸਬਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀ ਕੀ ਕਰੋਗੇ:

- A) ਸਬਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਪਰੀਚਯ ਦੇ ਕੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
- B) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਾ।
- C) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ, ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿਚੋਂ

पाठ्यक्रम में से, उनसे पूछेगें।

D) सबके प्रति मुस्कराते हुए दिखेंगे।

18. कक्षा में अनुशासन बनाये रखने के लिए, अध्यापक को करना चाहिए:

- A) उनकी अनुमित लेने के बाद पढ़ाना चाहिए।
- B) तर्कपूर्ण व्यवहार करना चाहिए।
- विद्यार्थियों पर अत्यधिक नियन्त्रण रखेंगें।
- D) उनके विचार जानना चाहेंगें।

19. अपनी कक्षा में गैर—सामाजिक बच्चों को पहचानने के लिए, आप एक अध्यापक के रूप में किसका उपयोग करेंगें:

- A) रूझान की परख
- B) सामाजिक—मीट्रिक परीक्षण
- C) आई.क्यू. परीक्षण
- D) प्राप्ति परीक्षण

20. जब कक्षा में पढ़ाते समय भिन्न—२ वर्गों के बच्चे बैठे हों, अध्यापक को किस विधि का अनुकरण करना चाहिए:

- A) व्याख्यान विधि
- B) प्रदर्शन विधि
- C) परियोजना विधि
- D) व्याख्यान एवं प्रदर्शन विधि

21. कनिष्ठ अध्यापकों को वरिष्ठ अध्यापकों का सम्मान करना चाहिए क्योंकि:

- A) उनके अधिक अनुभवी होने के कारण।
- B) उनकी अधिक विषय विशेषज्ञता के कारण।
- С) उनकी आयु के कारण।
- D) वे कनिष्ठों की पदोन्नित में सहायक होंगें।

22. अध्यापकों और विद्यार्थियों के मध्य सम्बन्ध होने चाहिए:

- A) औपचारिक
- B) अनौपचारिक
- C) स्नेहशील
- D) व्यवसायिक

23. स्कूल प्रधानाचार्य आपको प्रतिदिन झिड़कते रहते हैं, आपको निम्नलिखित के अनुसार क्या करना चाहिए:

- त) नौकरी से इस्तीफा दे देना चाहिए।
- B) प्रधानाचार्य के विरूद्ध बोलना चाहिए।
- प्रधानाचार्य के साथ मिलकर समस्या को हल करने का गम्भीरता के साथ प्रयत्न करना चाहिए।
- D) प्रधानाचार्य के विरूद्ध अन्य अध्यापकों और अभिभावकों को मिलाना चाहिए।

24. मूल्याकंन एक प्रक्रिया है:

- A) व्यापक प्रक्रिया
- B) सत्त प्रक्रिया
- C) गुणात्मक प्रक्रिया
- D) उपरोक्त सभी

25. बाहरी परीक्षा का उद्देश्य होना चाहिए:

- A) विद्यार्थियों की रट्टा शक्ति का परीक्षण
- B) यह देखने के लिए कि विद्यार्थी पास या फेल हो सकता है, के लिए परीक्षण
- C) विद्यार्थियों की वास्तविक योग्यता का परीक्षण
- D) विद्यार्थियों की सूझबूझ के स्तर का परीक्षण

ਮਸ਼ਕਲ ਸਵਾਲ ਪਛਣਾ।

D) ਸਾਰੀਆਂ ਵਲ ਮੁਸਕਰਾਉਦੇਂ ਹੋਏ ਵੇਖਣਾ।

ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸ਼ਨ ਬਣਾਏ ਰਖਣ ਲਈ, ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- A) ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਲੈ ਕੇ ਪੜਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- B) ਤਰਕਸੰਗਤ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- С) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰਖਣਾ।
- D) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਣਨਾਂ।

ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਸਮਾਜਕ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਣ ਲਈ ਤੁਸੀ, ਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਤੋਰ ਤੇ ਕਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋਗੇ:

- A) ਰੁਝਾਨ ਦੀ ਪਰਖ
- В) ਸਮਾਜਕ–ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਪਰੀਖਣ
- C) ਆਈ.ਕਿਯੂ ਪਰੀਖਣ
- D) ਉਪਲਬੱਧੀ ਪਰੀਖਣ

ਜਦੋਂ ਕਲਾਮ ਵਿਚ ਪੜਾਉਣ ਵੇਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਬੈਠੇ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

- A) ਵਿਆਖਾਨ ਵਿਧੀ
- В) ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿਧੀ
- C) ਪਰੀਯੋਜਨਾ ਵਿਧੀ
- D) ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਆਖਾਨ ਵਿਧੀ

ਕਨਿਸ਼ਠ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵਰਿਸ਼ਠ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ:

- A) ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਨੁਭਵੀ ਹੋਣ ਕਾਰਣ।
- B) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾ ਪਤੀ ਵੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਨਕਾਰੀ ਕਾਰਣ।
- C) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵੱਡੀ ਹੋਣ ਕਾਰਣ।
- D) ਉਹ ਕਨਿਸ਼ਠਾਂ ਦੀ ਪਦਉਨੱਤੀ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣਗੇ।

ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ:

- A) ਔਪਚਾਰਕ
- B) ਅਨਔਪਚਾਰਕ
- C) ਪਿਆਰ ਵਾਲੇ
- D) ਵਿਵਸਾਇਕ

ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸਿਪਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਝਿੜਕੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੀ ਕਹਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- A) ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- B) ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਵਾਜ਼ ਚੁਕਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- C) ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨਾਲ ਮਿਲ ਦੇ ਸਮੱਸਿਆ ਹਲ ਕਰਣ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- D) ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਭਿਭਾਵਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੁਲਾਕੰਣ ਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ:

- A) ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
- В) ਸਤਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
- С) ਗੁਣਾਤਮਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
- D) ਉੱਪਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ

ਬਾਹਰੀ ਪਰੀਖਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- A) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਰੱਟਾ ਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪਰੀਖਣ।
- B) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਫੇਲ ਜਾਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪਰੀਖਣ।
- С) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪਰੀਖਣ।
- D) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਪੱਧਰ ਦਾ ਪਰੀਖਣ।

अध्यापकों द्वारा गृह कार्य का नियमित निरीक्षण आवश्यक है क्योंकि: ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਗ੍ਰਹਿ ਕਾਰਜ ਦਾ ਨਿਯਮਿਤ ਨਿਰੀਖਣ 26. ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ: बच्चों को भय रहेगा। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਡਰ ਰਹੇਗਾ। A) A) बच्चों के अपनी कमियों और गुणों का पता चलेगा। B) ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਖਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗੇਗਾ। B) बच्चों को काम नियमित करने की शिक्षा मिलेगी। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕੰਮ ਕਰਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲੇਗੀ। C) C) बच्चें अपना उत्तरदायित्व समझेंगे। ਬੱਚੇ ਅਪਣੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਝਣਗੇ। D) D) एक स्कूल पुस्तकालय में होना चाहिए: ਇਕ ਸਕੂਲ ਪਸਤਕਾਲਯ ਵਿਚ ਹੋਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: 27. फिल्म पत्रिकाएँ/मैगजीन ਫਿਲਮੀ ਪਤੱਰੀਕਾਵਾਂ ⁄ਮੈਗਜ਼ੀਨ A) A) महान लोगों की जीवनियों की अच्छी पुस्तकें ਵੱਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨੀਆਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਕਿਤਾਬਾਂ। B) B) निगनात्मक उपन्यास और कहानियाँ C) ਨਿਗਮਨਾਤਮਕ ਉਪਨਿਆਸ ਅਤੇ ਕਹਾਣਿਆਂ। C) फिल्मी सितारों के प्रेम सम्बन्धों और जीवनियों की पुस्तकें ਫਿਲਮੀ ਸਿਤਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮ ਸੰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਜੀਵਣੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ D) D) ਕਿਤਾਬਾਂ। ਸੰਦਰਭ ਪੁਸਤਕ ਤੋਂ ਤੂਸੀ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ: सन्दर्भ पुस्तक से आप क्या समझते हैं: 28. ऐसी पुस्तक जिसे जारी नहीं किया जा सकता। ਅਜਿਹੀ ਪੁਸਤਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। A) A) ਅਜਿਹੀ ਪੁਸਤਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕਾਲਯ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ऐसी पुस्तक जिसे पुस्तकालय से बाहर नहीं ले जाया जा B) B) ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੀ ਪੁਸਤਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕਾਲਯ ਵਿਚ ਹੀ ਪੜਿਆ ऐसी पुस्तक जिसे पुस्तकालय में ही पढ़ा जा सकता है। C) C) ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ। D) उपरोक्त सभी। D) ਪੁਸਤਕਾਲਯ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾਂ ਹੈ ਤਾਕਿ: पुस्तकालय आवश्यक है ताकि: 29. विद्यार्थी बैठकर अपनी समस्याओं पर चर्चा कर सकें। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੈਠ ਕੇ ਅਪਣੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰ A) A) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖਾਲੀ ਪੀਰੀਅਡ ਵਿਚ ਪੜ ਸਕਣ। विद्यार्थी स्वतन्त्र पीरियड़ के अन्दर पढ़ सकें। B) B) यह अध्ययन के लिए उचित वातावरण तैयार करती है। ਇਹ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਉਚਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। C) C) यह अध्यापकों के लिए मिलन स्थान हो सकता है। ਇਹ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ ਮਿਲਣ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈ। D) D) 30. UNESCO ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਹੈ: UNESCO का पूरा नाम क्या है: संयुक्त राष्ट्र शैक्षिक, वैज्ञानिक और सांस्कृतिक संगठन ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਿੱਖਿਅਕ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਸੰਸਕਤਿਕ A) A) ਸੰਯਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਿੱਖਿਅਕ, ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਕਾਂੳਸਲ संयुक्त राष्ट्र शैक्षणिक समाज और कांउसिल संगठन B) B) ਸੰਗਠਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਿੱਖਿਅਕ ਬਿਜਲੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਤਿਕ संयुक्त राष्ट्र विद्युत समाज और सांस्कृतिक संगठन C) C) ਉਪਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀ। उपरोक्त कोई नहीं D) D) ਇਸ ਸ਼ੋਣੀ ਦਾ ਅਗਲਾ ਅੰਕ ਦੀ ਹੋਵੇਗਾ: इस क्रम में अगला अंक क्या होगा: 31. 512, 729, 1000,? ५१२, ७२९, १०००, ? A) A) 1728 B) 1100 १७२८ B) ११०० C) 1331 D) 1231 १३३१ D) १२३१ ४, २८, ?, १३७२ क्रम में गायब संख्या बताइए: 4, 28, ?, 1372 ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ? ਥਾਂ ਤੇ ਕਿਹੜੀ ਸੰਖਿਆ ਆਵੇਗੀ: 32. 186 B) 196 A) १८६ १९६ A) B) C) 528 728 ७२८ D) C) 420 D) १०, २२, ४६, ९४, १९०, ? क्रम में गायब संख्या दूढ़िए: 10, 12, 46, 94, 190, ? ਸ਼ੇਣੀ ਵਿਚ ਲੁਪਤ ਸੰਖਿਆਂ ਦਸੋ: 33. 300 B) 382 A) 300 322 A) B) 372 C) D) C) ३८० ३७२ 380 D) कौन सा शब्द, अन्य शब्दों से बिल्कुल भिन्न है: ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ, ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਅਰਥ ਵਾਲਾ ਹੈ: 34. ਤਿਕੋਣ B) ਚੱਕਰ त्रिकोण A) A) B) ਗੋਲਾ ਅੰਡਾਕਾਰ गोला अण्डाकार C) D) C) D) ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ, ਜਿਹੜਾ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਕੋ ਜਿਹਾ वह शब्द चुनें जो इस वर्ग में न्यूनतम एक जैसा हो: 35. ਲਗਦਾ ਹੋਵੇ: ਤਿੰਨ ਦੋ B) दो तीन A) A) B) ਅੱਠ C) D) D) ਉਹ ਸੰਖਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ऐसा संख्या चुनें जो इस वर्ग में न्यूनतम एक सा हो: **36.**

							ਇਕੋ	ਜਿਹੀ ਹੋਵੇ:			
	A)	१३	B)	३ १			A)	13	B)	31	
	C)	४१	D)	५१			C)	41	D)	51	
37.	Find the correct match based on						Find	I the correct match base	ed on B	RISTLE:BRUSH:	
	BRIS	STLE:BRUSH:									
	A)	Arm:leg	B)	Sta	ge:curtain	1	A)	Arm:leg	B)	Stage:curtain	
	C)	Recline:chair	D)	Ke	y:piano		C)	Recline:chair	D)	Key:piano	
38.	Find	the correct	mat	ch	based	on		I the correct match	based	on ODOMETER:	
	ODOMETER: DISTANCE:					DIST	TANCE:				
	A)	Scale:weight	B)	Lei	ngth:width	ı	A)	Scale:weight	B)	Length:width	
	C)	Inch:foot	D)	Mi	leage:spee	ed	C)	Inch:foot	D)	Mileage:speed	
39.	Find	the correct	mat	tch	based	on	Find	the correct match base	ed on F	INCH:BIRD:	
	FINO	CH:BIRD:									
	A)	Frog:toad	B)	Ele	phant:rep	tile	A)	Frog:toad	B)	Elephant:reptile	
	C)	Dalmatian:dog	D)	Co	llie:marsu	pial	C)	Dalmatian:dog	D)	Collie:marsupial	
40.	Wha	t is synonym for I	ETE	ST:			Wha	at is synonym for DETE	ST:		
	A)	Argue	B)	Ha	te		A)	Argue	B)	Hate	
	C)	Discover	D)	Re	veal		C)	Discover	D)	Reveal	
41.	Wha	t is opposite of W	ITHD	RAV	W:		What is opposite of WITHDRAW:				
	A)	Reduce	B)	Ne	ed		A)	Reduce	B)	Need	
	C)	Advance	D)	Wa	ant		C)	Advance	D)	Want	
42.	Wha	t is opposite of MI	EAGE	CR:			What is opposite of MEAGER:				
	A)	Kind	B)	Ge	nerous		A)	Kind	B)	Generous	
	C)	Thoughtful	D)	Co	pious		C)	Thoughtful	D)	Copious	
43.	In a certain code language, if the word					ord		certain code language,			
	NODE is coded ad KLAB, then how is the					KLAB, then how is the	word I	UNIVERSITY coded			
	word	UNIVERSITY co	oded i	n th	at langua	ge:	III UI	at language:			
	A)	SLGTCPQGRW	B)	RK	FRBOQF	QV	A)	SLGTCPQGRW	B)	RKFRBOQFQV	
	C)	QJERANOEPU	D)	RK	FSBOPF(QV	C)	QJERANOEPU	D)	RKFSBOPFQV	
44.	In a	certain code lang	uage,	if M	ENTION	=49	In a certain code language, if MENTION=49 and				
	and I	NEUROTIC=64, t	hen N	IISS	SISSIPPI=	=?	NEU	JROTIC=64, then MISS	SISSIPI	PI=?	
	A)	111	B)	100)		A)	111	B)	100	
	C)	121	D)	81			C)	121	D)	81	
45.		ZEBRA' is writ			85291', t	hen	If 'ZEBRA' is written as '85291', then 'NOTEPAD' canbe written as:				
		ΓΕΡΑD' canbe wr									
	A)	4514603	B)		25714		A)	4514603	B)	5625714	
	C)	6736825	D)		15624		C)	6736825	D)	5615624	
46.		If 'South-east' is called 'East', 'North-west'						South-east' is called 'E			
	is callsed 'West', 'South-west' is called 'South' and so on, what will 'North' be				st', 'South-west' is calls 'North' be called:	sea 'So	utn' and so on, what				
				VV 111	north be canca.						
	calle				_		, .	_			
	A)	East	B)		rth-East		A)	East	B)	North-East	
	C)	North-West	D)	Soi			C)	North-West	D)	South	
47.		त्र क,ख,ग,घ और ड. एक इ	_				ਪੰਜ 1 ਹਨ।	ਮਿਤੱਰ 'ਕ, ਖ, ਗ, ਘ ਅ 'ਮ' ਦਾ ਘਰ 'ਕ' ਦੇ ਮ		ਇਕੋ ਮੁੱਹਲੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਪੂਰਵ ਵਲ ਅਤੇ 'ਗ' ਦੇ	
	'क' की	' पूर्व दिशा की ओर तथा 'ग	ां के घर	सं उ	तर का ओर है।	। 'ग'		ਰ ਦਾਘਰ ਕ ਦ ਪ ਜੋ ਵਿੱਚ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ			

का घर, 'घ' के घर से पश्चिम की ओर है तो बताइए 'क' के घर के

ਘਰ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਹੈ। 'ਗ' ਦਾ ਘਰ 'ਘ' ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ

ਪੱਛਮ ਵਲ ਹੈ। ਤਾਂ ਦਸੋਂ 'ਕ' ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ 'ਘ'

	A) दक्षिण-पूर्व	B) उत्तर-पूर्व	A) ਦੱਖਣ ਪੂਰਵ	B) ਉੱਤਰ-ਪੂਰਵ			
	C) पूर्व	D) पश्चिम	C) ਪੂਰਵ	D) ਪਛੱਮ			
48.	एक आदमी एक किमी. पूर्व की ओ मुड़ता है और ५ किमी. जाता है। पि २ किमी. चलता है तथा उत्तर की बताइये वह अपने प्रारम्भिक स्थान से	तर वह वहाँ से पूर्व की ओर मुड़कर आरे मुड़कर ९ किमी. चलता है। अब कितनी दूर है:	ਇਕ ਆਦਮੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਵ ਵੱਲ ਇਕ ਕਿਮੀ. ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਦਖਣ ਵੱਲ ਮੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 5 ਕਿਮੀ. ਤੁਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉੱਖੋਂ ਪੂਰਵ ਮੁੜ ਕੇ 2 ਕਿਮੀ. ਤੁਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਮੁੜਕੇ 9 ਕਿਮੀ. ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਪਣੇ ਮੂਲ ਤੁਰਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰ ਹੈ:				
	/	B) ४ किमी	A) 7 ਕਿਮੀ.	B) 4 ਕਿਮੀ.			
	/	D) ५ किमी	C) 3 ਕਿਮੀ.	D) 5 ਕਿਮੀ.			
49.	A का मासिक वेतन क्या है: (I) A, B से 15% अधिक लेता लेता हैं		A ਦਾ ਮਾਸਕ ਵੇਤਨ ਕੀ ਹੈ: (I) A, B ਤੋਂ 15% ਵੱਧ ਲੈਦਾਂ ਹੈ ਜਦ ਕਿ B, C ਤੋਂ 10% ਘੱਟ ਲੈਦਾਂ ਹੈ। (II) C ਕੀ ਮਾਸਕ ਆਮਦਨ 2500 ਰੁਪਏ ਹੈ।				
	(II) C की मासिक आय २५०० रूप		A) 2507.5 TR	D) 0407 5 707			
		B) २४८७.५ रूपये	A) 2587.5 ਰੁਪਏ C) 2505 ਰੁਪਏ	B) 2487.5 ਰੁਪਏ D) 2495 ਰੁਪਏ			
5 0	C) २५०५ रूपये	,	,	,			
50.	BCB, DEF, FIJ, HLN, _		BCB, DEF, FIJ, HLN,				
	,	B) JNQ	A) JOQ C) JNR	B) JNQ D) JOR			
= 1	C) JNR प्रत्येक ३ वर्षों के अन्तराल में उत्पन्न	D) JOR	·	·			
51.	जोड़ ५० वर्ष है। सबसे छोटे बच्चे व		ਹਰ ਇਕ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 5 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕੁਲ ਆਯੂ 50 ਸਾਲ ਹੈ। ਸਬ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕੀ ਉਮਰ ਹੈ:				
		B) ७.६	A) 4	B) 7.6			
	· ·	D) 6	C) 10	D) 8			
52.	किसी महाविद्यालय में लड़के और	,	·	ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆਂ ਵਿਚ 7:8 ਦਾ			
02.	अनुपात है। यदि लड़कों और लड़ि १० प्रतिशत संख्या में क्रमानुगत वृद्धि	क्यों की संख्या में २०प्रतिशत तथा	ਅਨੁਪਾਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁੰਡੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿਚ 20% ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿਚ 10% ਵਾਧਾ ਹੋਹੇ ਤਾਂ ਨਵਾਂ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ:				
	A) ७:५	B) २१:२२	A) 7:5	B) 21:22			
	C) १७:१८	D) ९:८	C) 17:18	D) 9:8			
53.	यदि a का 20% = b तथा 20 व से कौन सा सही है:	\mathbf{b} $\%$ एकसमान हो तो निम्न में	ਜੇਕਰ a ਦਾ 20% = b ਅਤੇ 20 ਦਾ $b\%$ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਠੀਕ ਹੈ:				
	A) a কা 80%	B) a का 4%	A) a ਦਾ 80%	B) a ਦਾ 4%			
	C) a का 20%	D) a का 5%	C) a ਦਾ 20%	D) a ਦਾ 5%			
54.	${f A}$ तथा ${f B}$ के पास कुल मिलाकर	१२१० रूपये हैं। यदि ${f A}$ के धन	A ਅਤੇ B ਦੋਹਾਂ ਕੋਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 1210 ਰੁਪਏ ਹਨ। ਜੇਕਰ A ਕੋਲ ਰਕਮ ਦਾ $4/15$ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ B ਕੋਲ ਰਕਮ ਦਾ $2/5$ ਹਿੱਸਾ				
	का $4/15$ और ${f B}$ के धन का $2/5$ राशि है:	ं बराबर हो तो B के पास कितनी	ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ B ਕੋਲ ਕਿੰ	ਨੀ ਰਕਮ ਹੈ:			
	,	B) ४८० रूपये	A) 550 ਰੁਪਏ	B) 480 ਰੁਪਏ			
	,	D) ६०५ रूपये	C) 484 ਰੁਪਏ	D) 605 ਰੁਪਏ			
<i>55.</i>	२५ दिसम्बर २०१७ को कौन सा दिन		25 ਦਿਸੰਬਰ 2017 ਨੂੰ ਕਿਹੜ	_			
	′ .	B) शनिवार	A) ਵੀਰਵਾਰ	B) ਸ਼ਨੀਵਾਰ			
	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	D) शुक्रवार	C) ਸੋਮਵਾਰ	D) ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ			
56.	७१, ७३, ७७, ७९ श्रेणी में वह संर कम गिनती में हो:		ਇਸ ਵਰਗ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਗਿ				
	<i>'</i>	B) ७१	A) 77	B) 71			
	/	D) 68	C) 73	D) 79			
57.	श्याम ने एक महिला की ओर संकेत भाई की अकेली लड़की है।" बताइए	•		ਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਕੁੜੀ ਹੈ।'' ਤਾਂ ਦਸੋਂ ਲਗਦੀ ਹੈ:			
	A) बहन	B) दादी	A) ਭੈਣ	B) ਦਾਦੀ			

ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ:

सन्दर्भ में 'घ' के घर की दिशा क्या है:

	×	a) -0.0				
	C) भतीजी D) माँ	C) ਭਤੀਜੀ D) ਮਾਂ				
58.	एक चित्र की ओर इशारा करके राधा कहती है, "यह मेरे दादा के अकेले	ਇਕ ਚਿੱਤਰ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਏ ਰਾਧਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ,				
	बेटे का बेटा है।" बताइए चित्र वाला व्यक्ति राधा का क्या लगता है:	"ਇਹ ਆਦਮੀ ਮੇਰੇ ਦਾਦੇ ਦੇ ਇੱਕਲੇ ਪੁਤਰ ਦਾ ਪੁਤਰ ਹੈ।" ਦਸੋ ਇਸ ਆਦਮੀ ਦਾ ਰਾਧਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀ ਸੰਬੰਣ ਹੈ:				
	A) चाचा B) पिता	A) ਚਾਚਾ B) ਪਿਉ				
	C) भाई D) भतीजा	C) ਭਰਾ D) ਭਤੀਜਾ				
59.	यदि + का अर्थ \times , \times का अर्थ \div , \div का अर्थ -, - का अर्थ + हो	ਜੇਕਰ $+$ ਦਾ ਅਰਥ $ imes$, $ imes$ ਦਾ ਅਰਥ \div , \div ਦਾ ਅਰਥ \cdot , ਅਤੇ				
57.	तो दी गई अभिव्यक्ति का अर्थ बताइए:	- ਦਾ ਅਰਥ + ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਪਦ ਦੀ ਅਰਥ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ <mark>:</mark>				
	100+5-300 ÷ 50×5	$100+5-300 \div 50 \times 5$				
	A) 150 B) 710	A) 150 B) 710				
	C) 50 D) 790	C) 50 D) 790				
<i>4</i> 0		A ਅਤੇ B ਮਿਲ ਕੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ 8 ਦਿਨਾ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦੇ				
60.	\mathbf{A} तथा \mathbf{B} मिलकर किसी काम को ८ दिन में कर सकते हैं। यदि \mathbf{A}	ਨ। ਜੇਕਰ A ਇਕੱਲਾ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ 12 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ				
	अकेला उसी काम को १२ दिन में कर सकता है तो बताइए B अकेला	ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ B ਇਕੱਲਾ ਉਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਿਨ੍ਹੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ				
	उस काम को कितने दिन में करेगा:	ਕਰੇਗਾ:				
	A) २४ दिन B) १६ दिन	A) 24 ਦਿਨ B) 16 ਦਿਨ				
	C) २० दिन D) २८ दिन	C) 20 ਦਿਨ D) 28 ਦਿਨ				
61.	निम्नलिखित में से कौन सा देश, २०११ में शुरू हुए \mathbf{Arab}	ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਦੇਸ਼ 2011 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ				
	Spring से प्रभावित नहीं हुआ:	Arab Spring ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ:				
	A) मिस्र B) ओमन	А) ਮਿਸ੍ В) ਅੌਮਨ				
	C) सीरिया D) अफगानिस्तान	C) ਸੀਰਿਆ D) ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ				
62.	भारतीय हरित क्रान्ति लहर पर "Conflicts of Interest"	ਭਾਰਤੀ ਹਰਿਤ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਹਿਰ ਤੇ "Conflicts of Interest"				
	पुस्तक किसने लिखी:	ਕਿਤਾਬ ਕਿਹਨੇ ਲਿਖੀ:				
	A) सलीम अली B) सुनीता नारायण	A) ਸਲੀਮ ਅਲੀ $B)$ ਸੁਨੀਤਾ ਨਾਰਾਇਨ				
	C) रमेश अग्रवाल D) तुलसी गौड़ा	C) ਰਮੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ D) ਤੁਲਸੀ ਗੌੜਾ				
63.	भारत का राष्ट्रीय भंडारण विनियम का संवेदी सूचकांक किस नाम से	ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭੰਡਾਰਨ ਵਿਨਿਯਮ ਦਾ ਸੰਵੇਦੀ ਸੂਚਕਾਂਕ ਕਿਹੜੇ				
	प्रसिद्ध है:	ਨਾਂ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ:				
	A) Sensex B) CRIS	A) Sensex B) CRIS				
	C) NIFTY D) MCS	C) NIFTY D) MCS				
64.	आयरलैण्ड के पहले मूल भारतीय प्रधानमन्त्री कौन है:	ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮੂਲ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨਮੰਤਰੀ ਕੋਣ ਹਨ:				
	A) Leo Varadkar	A) Leo Varadkar				
	B) Simon Timothy	B) Simon TimothyC) Tom Varadkar				
	C) Tom Varadkar					
	D) None of the above	D) None of the above				
65.	निम्नलिखित में से फरवरी—२०१२ में यू.एस. राष्ट्रपति द्वारा "कला और	ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਨਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਫਰਵਰੀ–2011 ਵਿਚ ਯੂ.ਏਸ.				
	मानविकी पदक" कौन से भारतीय को प्रदान किया गया:	ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲੋਂ ''ਕਲਾ ਅਤੇ ਮਾਨਵਿਕੀ ਤਬਕਾ'' ਕਿਹੜੇ ਭਾਰਤੀ				
	A) डा॰ मौनटेक सिंह आलुवालिया	ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ: A) ਡਾ. ਮੋਨਟੇਕ ਸਿੰਘ ਆਲੁਵਾਲੀਆ				
	B) डा॰ अमर्त्य सेन	В) ਡਾ. ਅਮਰਤਯ ਸੇਨ				
	C) श्री नारायण मूर्ति	C) ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਰਾਇਣ ਮੂਰਤੀ				
	D) डा॰ मनमोहन सिंह	D) ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ				
66	निम्नलिखित तिथियों में से "विश्व जल दिवस" कब मनाया जाता है:	ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੀ ਤਰੀਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ''ਵਿਸ਼ਵ ਪਾਣੀ ਦਿਹਾੜਾ'' ਕਦੋਂ ਮਨਾਇਆ				
66.	त्तित्वारमञ्जूष । त्याचना च त्व । वस्य अरु । वस्त वस्त्व वस्त्र वस्त्र वस्त्र । वस्त्र वस्त्र वस्त्र वस्त्र वस	ਹਨਾ ਦਿਤਾ ਤਗਰਾ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਪਾਣਾ ਦਿਹਾੜਾ ਕਦ ਸਨਾ।ਟਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:				
	A) २२ अगस्त B) २२ जुलाई	A) 22 ਅਗਸਤ B) 22 ਜੁਲਾਈ				
	C) २२ अक्तूबर D) २२ मार्च	C) 22 ਅਕਤੂਬਰ D) 22 ਮਾਰਚ				
67.	निम्नलिखित में से भारतीय संविधान का भाग १५ (अनुच्छेद	ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਵਿਚੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ 15 (ਅਨੁਛੇਦ				
	३२४—३२९) किससे सम्बन्धित है:	324–329) ਕਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ:				
	A) स्थानीय सरकार	A) ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ				
	B) न्यायाधिकरण	В) ਨਿਆਂਧੀਕਰਣ				

	C) चुनाव	C) ਚੋਣਾਂ				
	D) न्यायाधीशों की नियुक्ति	D) ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਵਿਯੁਕਤੀ				
68.	भारत के उच्चतम न्यायालय का न्यायाधीश बनने के लिए एक वकील	ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਉਚਤੱਮ ਨਿਆਂਇਆਲਿਆ ਦੇ ਜੱਜ ਬਣਨ ਲਈ ਇਕ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਉੱਚ ਨਿਆਇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵਕਾਲਤ ਕਰਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:				
	को उच्च न्यायालय में कितने वर्षो तक अभ्यास करना चाहिए:					
	A) १० वर्ष B) १५ वर्ष	A) 10 ਸਾਲ B) 15 ਸਾਲ				
	C) १८ वर्ष D) ५ वर्ष	C) 18 ਸਾਲ D) 5 ਸਾਲ				
69.	इंग्लैण्ड का "ओवल क्रीड़ागंन" किस खेल के साथ सम्बंधित है:	ੁ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ ''ਅੋਵਲ ਸਟੇਡਿਯਮ'' ਕਿਹੜੇ ਖੇਡ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ				
07.		ਹੈ:				
	A) पोलो B) क्रिकेट	A) ਪੋਲੋ B) ਕ੍ਰਿਕੇਟ				
	C) हॉकी D) फुटबाल	C) ਹਾੱਕੀ D) ਫੁਟਬਾਲ				
70.	कौन सी भारतीय राजनीतिक हस्ती द्वारा पुस्तक "Straight	"Straight Talk" ਕਿਤਾਬ ਕਿਹੜੀ ਭਾਰਤੀ ਗਜਨੀਤਿਕ ਹਸਤੀ				
	Talk" लिखी गई है:	ਵਲੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ:				
	A) मनमोहन सिंह	A) ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ				
	B) एम.वैंकया नायडू	В) ਏਮ. ਵੈੰਕਯਾ ਨਾਯਡੂ				
	C) शशि थरूर	C) ਸ਼ਸ਼ੀ ਥਰੂਰ				
	D) अभिषेक मनु सिंघवी	D) ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ				
71.	शिक्षा के अधिकार २००९ के अनुसार, प्राइवेट तथा विशेष श्रेणी में आने	ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 2009 ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼				
	वाले स्कूलों को, कमजोर वर्ग और विकलांग समूह के कितने प्रतिशत	ਵਰਗ ਸਮੂਹ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ, ਪਿਛੜੇ ਵਰਗ ਅਤੇ ਵਿਕਲਾਂਗ				
	बच्चों को प्रवेश देना चाहिए:	ਵਰਗ ਦੇ ਕਿੰਨ੍ਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:				
	A) 20% B) 30%	A) 20% B) 30%				
	C) 40% D) 25%	C) 40% D) 25%				
72.	निम्नलिखित में से कौन से राज्य में, पहली बार सशस्त्र बल (विशेष	ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ				
	अधिकार) कानून लागू किया गया:	ਸਸ਼ਤਰ ਬਲ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ) ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:				
	A) मणिपुर _. B) पंजाब	A) ਮਣੀਪੁਰ B) ਪੰਜਾਬ				
	C) जम्मू और कश्मीर D) सात उत्तर—पूर्वी राज्य	C) ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ D) ਸੱਤ ਉਤੱਰ-ਪੂਰਵੀ ਰਾਜ				
73.	भारतीय संविधान के अनुच्छेदों में से, निम्नलिखित में से कौन से	ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦਾਂ ਵਿਚੋਂ, ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਕਿਹੜੇ				
	अनुच्छेद में प्रदान किए गये अधिकारों का सभी अल्पसंख्यक शिक्षण	ਅਨੁਛੇਦ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਸਾਰੀ ਅਲਪਸੰਖਿਅਕ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ:				
	संस्थाएं, प्रयोग कर सकती हैं:					
	A) अनुन्छेद २७ B) अनुन्छेद २८	A) ਅਨੁਛੇਦ 27 B) ਅਨੁਛੇਦ 28				
	C) अनुन्छेद २९ D) अनुन्छेद ३०	C) ਅਨੁਛੇਦ 29 D) ਅਨੁਛੇਦ 30				
74.	"यदि गरीब बच्चे शिक्षा के द्वार पर नहीं पंहुच सकते तो शिक्षा को गरीब	"ਜੇਕਰ ਗਰੀਬ ਬੱਚੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪੂਜ ਸਕਦੇ ਤਾਂ				
	बच्चों के पास अवश्य जाना चाहिए।" निम्नलिखित में से कौन सी	ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਜਾਣਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।'' ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਨਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਭਾਰਤੀ ਹਸਤੀ ਨੇ ਇਹ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗਲ ਕਹੀ ਸੀ:				
	भारतीय हस्ती ने यह मशहूर कथन दिया थाः					
	A) डा॰ राजेन्द्र प्रसाद	A) ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ				
	B) डा॰ ए.पी.जे. अब्दुल कलाम	B) ਡਾ. ਏ.ਪੀ.ਜੇ. ਅਬਦੂਲ ਕਲਾਮ				
	C) स्वामी विवेकानन्द	C) ਸੁਆਮੀ ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ				
	D) पं॰ जवाहर लाल नेहरू	D) ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ				
75.	ओलंपिक खेलों में भारत ने पहली बार कौन से वर्ष में भाग लिया था:	ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਕਿਹੜੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ:				
	A) १९२० B) १९२९	A) 1920 B) 1929				
	C) १९४७ D) १९५२	C) 1947 D) 1952				
76.	निम्नलिखित में से कौन सा देश जी—७ का सदस्य नहीं है:	ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਦੇਸ ਜੀ–7 ਕਾ ਮੈੰਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ:				
700	A) जापान B) इटली	A) ਜਪਾਨ B) ਇਟਲੀ				
	D) Th D) चीन	C) ਫ੍ਰਾਂਸ D) ਚੀਨ				
77.	"भारत रत्न" की उपाधि प्राप्त करने वाले पहले विदेशी का नाम है:	''ਭਾਰਤ ਰਤਨ'' ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ				
•		ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ:				
	A) आर.एन. शुक्ला	A) ਆਰ.ਏਨ. ਸ਼ੁਕਲਾ				
	B) खान अब्दुल गफ्फार खाँ	B) ਖਾਨ ਅਬਦੁਲ ਗੱਫਾਰ ਖਾਂ				

	C)	वी.आर. गिल			C)	ਵੀ.ਆਰ. ਗਿਲ				
	D)	डी.बी. महावर			D)	ਡੀ.ਬੀ. ਮਹਾਵਰ				
78.	/	o' में, निम्नलिखित में से कौ	न सा पद	ार्थ प्रयोग किया जाता है:		ਲ ਵਿਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਗਾਂ 'ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:	ਏ ਧਾਤਾਂ	ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਧਾਤ ਦੀ		
	A)	शीशा	B)	सिलीकॉन	A)	ਸ਼ੀਸ਼ਾ	B)	ਸਿਲੀਕਾੱਨ		
	C)	चारकोल	D)	फास्फोरस	C)	ਚਾਰਕੋਲ	D)	ਫਾਸਫੋਰਸ		
79.		लकड़ी के हैड़लों के बर्तनों में	किसंका	लेप किया जाता है:	ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਜਾਂਦਾ	ਲਕੜੀ ਦੇ ਹੈਡੰਲਾਂ ਦੇ ਬ ਹੈ:	ਰਤਨਾਂ 1	ਵੇਚ ਕਿਸ ਦਾ ਲੇਪ ਕੀਤਾ		
	A)	काला पेंट	B)	पालिसट्रीन	A)	ਕਾਲਾ ਪੌਟ	B)	ਪਾਲਿਸਟ੍ਰੀਨ		
	C)	पी.वी.सी	D)	टेफलॉन	C)	ਪੀ.ਵੀ.ਸੀ.	D)	ਟੇਫਲਾੱਨ		
80.	निम्नलि	ठिखत में से सबसे हल्की धार्	नुकौन सं	ो है:	ਹੇਠਾਂ	ਦਿਤੀ ਗਈ ਧਾਤਾ ਵਿਚੋਂ, 1	ਸਬਤੋਂ ਹ	ਲਕੀ ਧਾਤ ਕਿਹੜੀ ਹੈ:		
	A)	पारा	B)	लीथियम	A)	ਪਾਰਾ	B)	ਲੀਥਿਅਮ		
	C)	सीसा	D)	चांदी	C)	ਸ਼ੀਸ਼ਾ	D)	ਚਾੰਦੀ		
81.		में क्लोरोफ्लोरो कार्बन गैस कों में इसका प्रयोग किसमें वि		बंध है। निम्नलिखित घरेलू । है:	ਦਿਤੇ	ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਲੋਰੋਫਲੋਰੋ ਕਾਰਬਨ ਗੈਸ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਘਰੋਗੀ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਵਿਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿੱਥੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:				
	A)	टेलीविजन	B)	रेफ्रीजरेटर	A)	- ਟੇਲੀਵਿਜ਼ਨ	B)	ਰੇਫਰੀਜਰੇਟਰ		
	C)	ट्यूब लाईट	D)	कुकिंग गैस	C)	ਟਯੂਬ ਲਾਈਟ	D)	ਕੁਕਿੰਗ ਗੈਸ		
82.	विश्व	में सबसे बड़ी खाड़ी है:			ਦੂਨਿ	ਮਾਂ ਵਿ ਚ ਸਬਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖਾੜੀ	ਹੈ:			
	A)	मैक्सिको की खाड़ी			A)	ਮੈਕਸਿਕੋ ਦੀ ਖਾੜੀ				
	B)	फारस की खाड़ी			B)	ਫਾਰਸ ਦੀ ਖਾੜੀ				
	C)	कारपेन्टेरिया की खाड़ी			C)	ਕਾਰਪੈੰਟੇਰਿਆਂ ਦੀ ਖਾੜੀ				
	D)	मन्नार की खाड़ी			D)	ਮੱਨਾਰ ਦੀ ਖਾੜੀ				
83.	"स्वच्छ	o भारत अभियान" किस तिथि	ाको शुरू	ि किया गया था:	''ਸਵੱ	ਛ ਭਾਰਤ ਅਭਿਯਾਨ'' ਕਿਹ	ੜੀ ਤਾਰੀ	ਖ ਨੂੰ ਸ਼ੂਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:		
	A)	१४ अप्रैल	B)	२६ जनवरी	A)	14 ਅਪ੍ਰੈਲ	B)	26 ਜਨਵਰੀ		
	C)	१५ अगस्त	D)	२ अक्तूबर	C)	15 ਅਗਸਤ	D)	2 ਅਕਤੂਬਰ		
84.		भारत का स्वर्ण त्रिकोण एक पर्यटन परिपथ है। निर्मनेखित में से कौन सा शहर इसमें नहीं आता:				ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸੁਨਹਰੀ ਤ੍ਰਿਕੋਣ ਇਕ ਪਰਯਟਨ ਮਾਰਗ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ:				
	A)	जयपुर	B)	दिल्ली	A)	ਜੈਪੁਰ	B)	ਦਿੱਲੀ		
	C)	लखनऊ	D)	आगरा	C)	ਲਖਨਊ	D)	ਆਗਰਾ		
85.	,	सरकार की 'पहल' योजना क	/	· है:	ਭਾਰਤ	ਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ 'ਪਹਲ ' ਯੋਜ	ਨਾ ਦਾ	ਸੰਬਧ ਹੈ:		
	A)	कृषि ऋण			A)	ਖੇਤੀ ਲਈ ਕਰਜ਼				
	B)	एल.पी.जी. अनुवृत्ति का प्र	त्यक्ष स्था	नातरण	B) ਏਲ.ਪੀ.ਜੀ. ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਤਬਾਦਲਾ					
	C)	महिला शिक्षा			C)	ਇਸਤਰੀ ਸਿੱਖਿਆ				
	D)	शिशु शिक्षा			D)	ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ				
86.		में अध्यापक दिवस पर, ल ढ़ॉचें का सिंहद्वार शुरू कि		ं के लिए कौन से राष्ट्रीय		[,] ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਹਾ। ਤਰੀ ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਮੁੱਖ				
	A)	दीक्षा	B)	शिक्षा	A)	ਦਿੱਖੀਆ	B)	ਸਿੱਖਿਆ		
	C)	ज्ञान	D)	शक्ति	C)	ਗਿਆਨ	D)	ਸ਼ਕਤੀ		
87.		से सम्बन्धित सूचनाओं के वि ाये शोध इंजन का नाम है:	लेए, केव	ल विद्यार्थियों के लिए तैयार		ਆ ਸੰਬਧਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਲ ਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ੋਧ ਇੰਜਨ		ਵਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੀ ਹੈ:		
	A)	Eduggole	B)	Schoogle	A)	Eduggole	B)	Schoogle		
	C)	Snoogle	D)	Skoogle	C)	Snoogle	D)	Skoogle		
88.	विश्व	. •		प्रदूषण की घटनाओं से सबसे	ਦੁਨਿ	ਆਂ ਵਿਚ, ਕਿਹੜਾ ਦੇਸ਼, ਮੋਂ	ਤਾਂ ਦੇ	ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ		
	आगे है	} :			ਘटत	ਨਾਵਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸ ਬ ਤੋ ਅੱਗੇ	ਹੈ:			
	A)	चीन	B)	बांग्लादेश	A)	ਚੀਨ	B)	ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼		
	C)	भारत	D)	केनिया	C)	ਭਾਰਤ	D)	ਕੀਨਿਆ		
89.	नेपाल	की जीवित देवी का क्या ना	म है:		ਨੇਪਾਣ	ਤ ਦੀ ਜੀਵਤ ਦੇਵੀ ਦਾ ਕੀ	ਨਾਂ ਹੈ:			
	A)	कुमारी			A)	ਕੁਮਾਰੀ				

- B) रानी
- C) राज कुमारी
- D) A) और C) दोनों
- 90. रोहिंग्या संकट के हल के लिए बांग्लादेश की प्रधानमन्त्री शेख हसीना ने कौन सी योजना संयुक्त राष्ट्र में बताई:
 - A) ८ मुद्दा योजना
 - B) ७ मुद्दा योजना
 - C) ६ मुद्दा योजना
 - D) ५ मुद्दा योजना

- B) ਰਾਨੀ
- С) ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ
- D) A) ਅਤੇ C) ਦੋਵੇਂ

ਰੋਹਿੰਗਯਾਂ ਸੰਕਟ ਦੇ ਹਲ ਲਈ, ਬੰਗਲਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਮੰਤਰੀ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਨੇ, ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਘ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਯੋਜਨਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ:

- A) 8 ਬਿੰਦੂ ਯੋਜਨਾ
- B) 7 ਬਿੰਦੂ ਯੋਜਨਾ
- C) 6 ਬਿੰਦੂ ਯੋਜਨਾ
- D) 5 ਬਿੰਦੂ ਯੋਜਨਾ